

Liselere Özel GIS - 2

Gelişim İzleme Sınavı

10.
Sınıf

SINAV KODU

L 2 0 2 3

A

T.C. KİMLİK NUMARASI

ADI - SOYADI

OKULU

SINIFI - NUMARASI

ADAYLARIN DİKKATİNE!

Yanıt Kağıdınıza;

- ✓ Adınızı Soyadınızı,
- ✓ T.C. Kimlik Numaranızı,
- ✓ Sınıfınızı,
- ✓ Okul MEB kodunuzu,
- ✓ Okul numaranızı,
- ✓ Kitapçık türünü **KODLAYINIZ.**
- ✓ Sınav kodunu **YAZINIZ.**

1. Bu sınavda yanıtlayacağınız soru sayısı 120'dir
2. Önerilen sınav süresi 130 dakikadır.
3. Yanıt kağıdınızı siyah kurşun kalem ile işaretleyiniz.
4. Örnek kodlama: (A) (B) (C) (D) (E)
5. Gözetmen öğretmeninizin açıklamalarını dikkatle dinleyiniz.
6. Soruları dikkatlice okuyarak cevaplandırmaya başlayınız.

BAŞLAYINIZ DENİLMEDEN SORU KİTAPÇIĞINI AÇMAYINIZ.

Başarılar Dileriz.

TÜRKÇE TESTİ

► Bu testte 30 soru vardır.

► Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Türkçe Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Tarihî yerleri severim, doğal güzellikler ilgimi çeker. Yeni bir yer keşfetmek için atladık arkadaşlarla minibüse. Dağ, tepe, bayır, nehir ne varsa üzerinden geçtik. Telefonun çekmediği, tekerlerin dönmediği yerlere geldik. Çok rahat ve keyifli rotadan yürümeye başladık. Her adımda etraf güzelleşmeye, kuşlar cıvıldaşmaya, ayağımın altındaki toprak yumuşamaya başladıkça yürüyüş grubundan uzaklaştım. Gördüğüm her kayanın, kuşun, böceğin, iki dalın arasından görünen baraj gölünün mavisinin fotoğrafını çekmeye çalıştıkça geri kaldım. Geri kaldıkça içimdeki enerji dinginleşti. Mavinin tonundan gözlerimi ayıramıyordum.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çeşitli duyulardan yararlanılmıştır.
B) Betimlemeden yararlanılmıştır.
C) Karşılaştırmalara yer verilmiştir.
D) Deyimlere yer verilmiştir.
E) I. kişili anlatıma başvurulmuştur.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yazım yanlış vardır?

- A) Yarın öğleden sonra Ahmet Bey'le bir görüşmemiz olacak.
B) Onun İngilizce kursu 13 Nisan'da başlayacakmış.
C) Kafile başkanımız mola için sonunda Güneşli Köyü üzerinde karar kıldı.
D) Uzun yıllardan beri Ay'a insanlı bir yolculuk yapılmadı.
E) Çocuklar, annelerinin Anneler Günü'nü kutlamak için hafta sonu toplandılar.

3. I. Ancak yazarın Araplara Türkçeyi öğretmek, Türkçenin gücünü göstermek amacıyla kaleme aldığı bu önemli sözlük olmadan her şey eksik kalacaktı.
II. Bu nedenle her kitap meraklısının, bu kitabın bulunuş hikâyesini okuması gerekir.
III. Buna hayır, diyenler çıkabilir.
IV. Dolayısıyla Ali Emiri Efendi'nin bu lügati korumak adına başkasına kaptırmamak için nasıl gayret gösterdiğini okuyunca kayıp kitapların bulunmasının ne büyük bir iş olduğunu fark edersiniz.
V. Ali Emiri Efendi, şans eseri *Divanü Lügati't-Türk*'ü sahafalara satmaya çalışan bir kadından almasaydı Türk dilinin tarihi farklı yazılacaktı.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisinin yeri değişmez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Aşağıdakilerin hangisinde yazım ya da noktalama yanlış vardır?

- A) 12.05.2012'de askerliğimi Şırnak'ta tamamladım.
B) Masalcı Baba [Eflatun Cem Güney, (1896-1980)] bu kitapta onlarca masalı bir araya getirmiş.
C) O, anılarında İstanbullu bir ailenin Anadolu'nun uzak bir ilçesinde yaşadığı üç yılı anlatmış.
D) DSİ'de uzman olarak çalışan bir akrabamızın söylediğine göre yeni elektrik santralleri yapılacaktır.
E) Her yaz köye geliriz, üç-dört gün kalıp tekrar döneriz.

5. Kara Vezir, bakıyor ki onlar on beş yirmi kişi, kendisi bir kişi. Bir şey diyemiyor. Zühre'nin köşküne varıyorlar. Bakıyor ki Tahir, Zühre'nin gözlerinden dolu gibi yaş akıyor. Tahir:

-Elimi kolumu çözün, kaçacak değilim ya, diyor.

Sırtında saz da takılı. Bunlar çözüyorlar Tahir'in ellerini. Tahir, saza düzen, söze özen veriyor, bakalım Zühre'ye ne söylüyor?

Zühre yaşlı gördüm ela gözünü
Çöle doğru döndermişsin özünü
Gidiyorum kimler çeker nazını
Ela gözlü Hanım Zühre'm yan ağla

deyince Zühre bakıyor ki Tahir aşağıda. Hemen saçındaki otuz iki belikten bir tel parmağına doluyor, aşağıdaki Tahir'e bakalım ne söylüyor:

Gitme Tahir gitme gadan alayım
Ağlama gözüne kurban olayım
Yaşamayım senden evvel öleyim
Ela gözlü Han Tahir'im bir eğlen

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Olağanüstü öğelere yer verilmiştir.
- B) Mensur ve manzum parçalar içerir.
- C) Yalın bir dille söylenmiştir.
- D) Bir halk hikâyesinden alınmıştır.
- E) Aşk konusu üzerine kurulmuştur.

6. **Aşağıdakilerden hangisi, halk hikâyeleriyle Dede Korkut Hikâyeleri'nin ortak özelliklerinden biri değildir?**

- A) Çoğunlukla savaş ve kahramanlık gibi konulara yer vermesi
- B) Anlaşılır, yalın bir dille oluşturulması
- C) Türklerin gelenek ve göreneklerini yansıtması
- D) Düzyazı ve şiir bölümlerinin iç içe olması
- E) Olağanüstülüklerle gerçekçi özelliklerin iç içe olması

7. I. Ağlayan çocuk annesini görünce susmuştu.
II. Buraya gelirken bir trafik kazası atlatmışlar.
III. Ormanın sonunda küçük bir çağlayan vardı.
IV. Çakmakla oyun oynama, yangın çıkarabilirsın.
V. Yürüyerek oraya gitmenin ne kadar süreceğini sor-du.

Yukarıda numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I.de, sıfat-fiil kullanılmıştır.
- B) II.de, zarf-fiil kullanılmıştır.
- C) III.de, sıfat-fiil ekini alan sözcük, fiilimsi özelliğini yitirmiştir.
- D) IV.de, fiilimsi kullanılmıştır.
- E) V.de, farklı türde fiilimsiler vardır.

8. **Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde adlaşmış sıfat-fiil vardır?**

- A) Akan su yosun tutmaz.
- B) Bal tutan, parmağını yalar.
- C) Dostun attığı taş baş yarmaz.
- D) İşleyen demir pas tutmaz.
- E) Ateş olmayan yerden duman çıkmaz.

9. Mor çiçekli orman gülü, güzelliği ile bizleri etkilerken ormancılar tarafından pek de sevilmiyor. Toprağa değen sürgünlerinin köklenmesi sonucu kolay ve hızlı büyüyen, çok sık dalları ve kışın dökülmeyen yaprakları ile kısa sürede yayılarak geçit vermez bir hâl alan bu tür, ağaçlardan dökülen tohumların toprağa ulaşmasına engel oluyor.

Bu parçada kaç eylemsi vardır?

- A) 7
- B) 8
- C) 9
- D) 10
- E) 11

TÜRKÇE TESTİ

10. İkinciye doğru siyah zeytin ağaçlarının arasında yükselen açık renkli çınar ve kavaklar gözüme ilişti. Burası küçük bir değirmendi. Suyu bol bir çay küçük söğüt ağaçlarının arasından geçtikten sonra dar ve taş bir mecraya giriyor, oradan da dört tane tahta oluğa taksim oluyordu. İhtiyar çınarlar çukura gömülen eski değirmenin siyah kiremitli çatısını örtüyorlar, ve ön tarafındaki geniş meydanı gölgeliyorlar. Ağaçların hisirtisini bastıran bir gürültüyle değirmenin altından fıkırdayıp çıkan köpüklü sular iki sıra taze kavağın ortasından geçip ilerideki sazlıkta kayboluyordu. Burada çergilemek hiç de fena değildi. Yüklü eşeklerle sık sık gelip giden köylülerden değirmenin işlek olduğu anlaşılıyordu. Ve bir kurşun atımı ötede beyaz minaresiyle bir köy görünüyordu. Daha çadırları kurmadan Atmaca, klarnetini alarak, kanatlarının biri açık duran kocaman kapıya yanaştı, çalmaya başladı; içeride sesi duyan köylüler, oraya birikerek dinliyorlardı.

Bu parçanın anlatımında aşağıda verilenlerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Tartışma - benzetme
- B) Örneklendirme - tanık gösterme
- C) Açıklama - örneklendirme
- D) Benzetme - karşılaştırma
- E) Öyküleme - betimleme

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Onu ikna etmek için çok uğraştık ama sonuçta onun dediği oldu.
- B) Evleri uzak da olsa onunla oynamak için her gün bir saat yürüdüm.
- C) Pazarlık konusunda bu kadar ısrar etmekte bana pek doğru gelmiyor.
- D) Benim doğum günümü hatırlamamalarına hiç de üzülmedim.
- E) Sizinle daha önce aynı uçakta birkaç kez yolculuk etmiştim.

12. XIII. yüzyılın büyük mutasavvıfı olan sanatçının edebiyat ve dil tarihimize önemli yeri vardır. Halkı doğru yola çağırın sanatçı; barışın, sevginin, cömertliğin, kardeşliğin timsali olmuştur. Bu yönü ile onun şiirlerini okuyanlar ondan büyük zevk almışlardır. Öyle ki o, yedi yüz yılı aşkın bir zamandır sadece bu topraklarda değil, evrensel anlamda bütün dünyada sevilerek okunmaktadır. Bu nedenle 1991 yılı, UNESCO tarafından onun adına "Sevgi Yılı" olarak ilan edilmiştir. *Risaletü'n-Nushiye*'sinde ve *Divan*'ında, halkın diliyle, halkın hayal gücüne hitap eden bir üslubu benimsemiştir. Karmaşık ve anlaşılması güç tasavvufi düşünceler onun dilinde basit, saf ve anlaşılır bir hâle getirilmiştir.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mevlana
- B) Yunus Emre
- C) Hacı Bektaş Veli
- D) Hacı Bayram Veli
- E) Pir Sultan Abdal

13. ● Aruz ölçüsü ve ortak nazım biçimleri kullanılmıştır.
● Halka değil, toplumun eğitilmiş kesimlerine seslenilmiştir.
● Bireysel konular üzerine temellendirilen bu edebiyatta mazmun denilen kalıplaşmış sözlere yer verilmiştir.

Yukarıda verilenler Türk edebiyatının aşağıdaki dönemlerinden hangisiyle ilgilidir?

- A) İslamiyet öncesi Türk edebiyatı
- B) Halk edebiyatı
- C) Divan edebiyatı
- D) Servetifünun edebiyatı
- E) Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatı

14. Aydım angar sevk
Bizni tapa nelük
Keçting yazı kerig
Kırlar ediz bedük

“Ona dedim (ki): (Ey) sevgili!
Bizim taraflara nasıl (gelebildin)?
Geniş ovaları nasıl geçebildin?
Yüksek ve büyük tepeleri nasıl (aşabildin)?”

Bu dizeler aşağıdakilerden hangisini örneklendirmektedir?

- A) Sagu B) Sav C) Destan
D) Koşuk E) Yuğ

15. Divan şiirinde kimi şairler bazı türlerde öne çıkmıştır.

Aşağıdakilerin hangisinde şair ve öne çıktığı tür yanlış belirlenmiştir?

- A) Fuzuli - gazel
B) Baki - mesnevi
C) Nefi - kaside
D) Kadı Burhanettin - tuyuğ
E) Bağdatlı Ruhi - terkibibent

16. Türk edebiyatının en önemli hikâyecilerinden biri olan --- *Memleket Hikâyeleri*’nde daha çok kadın karakterleri, orta sınıfı ve kenar mahalleyi işlemiştir. *Gurbet Hikâyeleri*’nde ise memleket özlemi dile gelmiştir. Arı dil ve Millî Edebiyat hareketinin oluşmasında önemli payı olmuştur. Türkçeye temiz, kıvrak, sade ama ışıklı bir üslup getirmiştir. Böylece haklı olarak “İstanbul Türkçesini en iyi kullanan yazar” olarak değerlendirilmiştir. Eserlerinde kişiler, yaşadıkları çevre içinde tanıtılmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Refik Halit Karay
B) Reşat Nuri Güntekin
C) Halide Edip Adivar
D) Ömer Seyfettin
E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

17. (I) Türklerin İslamiyet’i kabulünden önceki edebiyatları sözlü ve yazılı edebiyat olmak üzere ikiye ayrılır ve bu edebiyat yabancı etkilerden uzaktır. (II) Türkler İslam uygarlığı etkisine girdikten sonra Geçiş Dönemi denen dönemde *Kutadgu Bilig*, *Divanü Lügati’t-Türk*, *Atabetü’l-Hakâyık* ve *Divan-ı Hikmet* adlı eserler verilmiştir. (III) İslamiyet etkisindeki Türk edebiyatı; halk edebiyatı ve divan edebiyatı olmak üzere iki ana kolda gelişimini sürdürmüştür. (IV) Halk edebiyatı, İslam öncesi Türk edebiyatının etkilerini taşıırken divan edebiyatı daha çok, Arap ve Fars edebiyatları etkisinde gelişmiştir. (V) Türk edebiyatının Batı etkisine açıldığı 19. yüzyıldan itibaren ise edebiyatımız sırasıyla; Tanzimat edebiyatı, Fecriati edebiyatı, Servetifünun edebiyatı, Cumhuriyet Dönemi Edebiyatı ve Millî Edebiyat şeklinde dönemlere ayrılır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

18. I. Koşma
II. Kıta
III. Muhammes
IV. Terciibent
V. Varsağı

Yukarıda verilen nazım biçimlerinden hangileri divan şiirine ait değildir?

- A) I ve II B) I ve V C) III ve IV
D) IV ve V E) I, IV ve V

19. **Gazelle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?**

- A) Divan şairlerinin en çok kullandığı nazım biçimi olduğu için divan edebiyatına “gazel edebiyatı” da denmiştir.
B) Nazım birimi beyittir ve her beyit kendi içinde (aa, bb, cc, dd...) kafiyeledir.
C) İlk beytine matla, son beytine makta denir; makta beytinde şair, mahlasına yer verir.
D) İşlenen konuya göre âşıkane gazel, rindane gazel, şûhane gazel, hikemî gazel gibi adlar alır.
E) Gazelin en güzel beytine “beytülgazel” ya da “şah beyit” denir.

TÜRKÇE TESTİ

20. Kemeraltı yeni bir yıla hazırlanıyor. Her yerde ışıltı ışıltı bir telaş...
 I. Gün batımıyla birlikte akşamın hüznü çökse de
 Kemeraltı tüm canlılığını sürdürüyor. Vakit ilerleyince so-
 II. ğuk bir rüzgâr, çarşının üzerine, caddeye ürperişler ge-
 tiriyor; esnaf lar dükkânlarını kapatarak evin yolunu tutu-
 III. yor. Arkadaşım "Eve gitme vakti gelmedi mi?" deyince
 IV. çayımı yudumlayıp, yola düşünüyorum.
 V.

Bu parçada numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

21. I. *Kutadgu Bilig* - Kaşgarlı Mahmut
 II. *Divanü Lügati't-Türk* - Yusuf Has Hacıp
 III. *Atabetü'l-Hakayık* - Edip Ahmet Yükneki
 IV. *Divan-ı Hikmet* - Ahmet Yesevi

Yukarıda verilen eser-sanatçı eşleştirmelerindeki yanlışlıkların giderilmesi için hangilerindeki sanatçı adlarının yeri değiştirilmelidir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
 D) II ve IV E) III ve IV

22. I. 17. yüzyılda yaşayan şair, şiirlerini kolay anlaşılabilir, sade bir Türkçe ile yazmıştır.
 II. Şiirlerinde aşk, ayrılık, gurbet, tabiat, yoksulluk, zamandan şikâyet gibi konulara yer vermiş; dinî konulara değinmemiştir.
 III. Güzelleme türüyle özdeşleştiği söylenebilir.
 IV. Halk şiirinde başlı başına bir ekol oluşturmuş, kendinden sonra gelen kimi şairleri etkilemiştir.

Bazı özellikleri verilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Köroğlu B) Dadaloğlu C) Âşık Ömer
 D) Gevheri E) Karacaoğlu

23. (I) Halk edebiyatı içinde söyleyeni zaman içinde unutulup halkın ortak malı hâline gelen şiirlerin oluşturduğu edebiyata anonim halk şiiri denir. (II) Bu edebiyat, sözlü geleneğe dayandığı için şiirler dilden dile aktarılırken kimi değişikliklere uğrar. (III) Yabancı etkilerden uzak, yalın bir dille oluşturulan bu edebiyatın ürünlerinden biri de manilerdir. (IV) Halk şiirinin en kısa nazım biçimi olan maniler 8'li (4+4) hece ölçüsüyle ve tek dörtlük (aaxa) hâlinde oluşturulur. (V) Başta aşk olmak üzere değişik konularda söylenen maniler; düz mani, cinaslı mani, yedekli (artık) mani, ayaklı mani gibi türlere ayrılır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

24. Aşağıdakilerden hangisi aşk konulu mesnevilerden biri değildir?

- A) *Leyla ile Mecnun*
 B) *Yusuf ile Züleyha*
 C) *İskendername*
 D) *Hayrabat*
 E) *Hüsrev ü Şirin*

25. 1718'de başlayan uzun barış döneminde başta Haliç ve Boğaziçi olmak üzere bağımlılık derecesine varan bir yaygınlıkta lâle yetiştirildiğinden Lâle Devri denen dönem, Osmanlı tarihinin bir zevk, eğlence, barış, yenileşme ve sivil reform döneminin başlangıcı olarak anlaşılmıştır. Bu dönemde öne çıkan, kendine özgü tarzıyla divan şiirinde ayrı bir yeri olan ----, mahallîleşme akımının XVIII. yüzyıldaki en büyük temsilcisi olmuştur. Şiirlerinde İstanbul hayatından sahneler sunmuş, özellikle Lale Devri'nde imar faaliyetleri ve eğlence hayatıyla ilgili mekânlarla mesire yerlerini yeniden düzenleme çalışmaları, devletin barış ve istikrarı sağlayıp sanat alanlarına yönelmesi gibi gayretler ve Sâdâbâd eğlenceleri onun şiirlerine yansımıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıda verilenlerden hangisi getirilmelidir?

- A) Baki B) Nedim C) Nabi
 D) Fuzuli E) Şeyh Galip

26. I. Seninle saat 13.00'te buluşalım, demişti.
II. Bülent Yüzbaşı'nın emirleri doğrultusunda askerler dışarıda toplandı.
III. Filmin ilk gösterimi 18 Ekim'de yapılacak.
IV. Niğde'de bulunan ve Faruk Nafiz'in *Han Duvarları*'na ilham olan ünlü han restore edilmiş.

Yukarıda numaralanmış cümlelerde kesme işaretinin aşağıdaki kullanımlarından hangisi örneklendirilmiştir?

- A) Tarihlerle gelen ekleri ayırmak için konur.
B) Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır.
C) Yer bildiren özel isimlerde kısaltmalı söyleyiş söz konusu olduğu zaman ekten önce kesme işareti kullanılır.
D) Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için konur.
E) Sayılara getirilen ekleri ayırmak için konur.

27. **Eski Türkçe ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) *Şecere-i Türk, Mecalisü'n-Nefais, Muhakemetü'l-Lügateyn* gibi ürünler bu dönemin ürünleridir.
B) Türkçenin bilinen ilk yazılı örnekleri bu dönemde verilmiştir.
C) Türkçe bu dönemde yabancı dillerin etkisinden uzaktır, Türkçenin en saf ve duru örnekleri verilmiştir.
D) Türklerin 8. yüzyıldan 13. yüzyıla kadar kullandıkları tek yazı dilidir.
E) Kök Türk, Uygur ve Karahanlı devirlerini içine alır.

28. **Aşağıdaki yapıtlardan hangisi, karşısındaki yazara ait değildir?**

- A) *Küçük Şeyler* - Sami Paşazade Sezai
B) *Millî Savaş Hikâyeleri* - Yakup Kadri Karaosmanoğlu
C) *Yalnız Efe* - Ömer Seyfettin
D) *Roçild Bey* - Halide Edip Adivar
E) *İzmir Hikâyeleri* - Halit Ziya Uşaklıgil

29. Türkmen kızı katarlamış mayayı
Aşıp gider şu karşığı kayayı
Varıp da gider sılasının başına
Bakma mıydın şu garibin işine

Güven vermez ayrılığa ölüme
Ah inan olmaz ayrılığa ölüme
Of aman aman aman

Atmış çılbrını pınar daline
Dividi kalemi de almış eline
Name de yazar sevdiğine gülüne
Yanma mıydın şu garibin hâline

Güven vermez ayrılığa ölüme
Ah inan olmaz ayrılığa ölüme
Of aman aman aman

Biçim ve içerik özelliklerine göre bu dizeler aşağıdakilerden hangisini örneklendirmektedir?

- A) Türkü B) Şarkı C) Koşma
D) Semai E) Varsağı

30. Bir yazar, kendi alanında dünya şaheserlerini ancak çeviri eserler yoluyla tanıyabilir. On dokuzuncu yüzyıl Rus şiirinde görülen ilerlemede, mükemmelleşmede, Jukovski'nin aslına tamamiyle uygun olmasa da şairce yaptığı, çeşit çeşit şiir çevirilerinin büyük payı vardır. Puşkin'in, Lermontov'un nazımla yapılan bu şiir tercümelelerinden sonra, bildiğimiz sanatçı benliklerini kazandıkları bilinen bir gerçektir.

Bu parçanın bütününde anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçmiş sanat birikiminden habersiz olan sanatçıların ortaya özgün yapıtlar koyamayacakları
B) Yetkin bir sanatçı olabilmenin yolunun şiir denemeleri yapmaktan geçtiği
C) Bir ülkenin başka ulusların edebiyatlarına açılabilmesinin ancak çeviri eserler yoluyla gerçekleşebileceği
D) Başka bir sanatçıya öykünmeden bir yazar adayının kendi sanatçı kimliğini oluşturamayacağı
E) Çeviri eserlerin genel olarak bir ülkenin ve sanatçıların kültürel yaşamını besleyen bir kaynak olduğu

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

- Bu testte sırasıyla, Tarih (1-12), Coğrafya (13-22), Felsefe (23-26), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (27-30) alanlarına ait toplam 30 soru vardır.
- Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Emir Timur:

Bizden kaçıp devletinize sığınan Karakoyunlu ve Celayirli hükümdarlarının ölkeme gönderilmesi, Şehzadelerinizden birinin bizim yanımıza gönderilmesi, Üstünlüğümüzü gösteren kûlah ile kemerin kabul edilmesi

Yıldırım Bayezid:

Devletimiz diğer devletlere benzemez. Kendisine sığınanları asla geri vermeyecektir. Şerefimiz ve karşı koyacak gücümüz vardır. Sizin bu isteklerinize tabi olamayız.

Yıldırım Bayezid'in, Timur'un bu taleplerini reddetmesi;

- I. ulusal bağımsızlık,
- II. devletlerin eşitliği,
- III. ulusal egemenlik

ilkelerinden hangilerini benimsediğini gösterir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

2. Türkiye Selçuklu Devleti, yararlılığı görülen Ertuğrul Gazi'ye Söğüt bölgesini uç beyliği olarak verdi. Ertuğrul Gazi, kısa sürede Domaniç bölgesini ele geçirdi. Sultan, "kılıç hakkı" olarak Domaniç bölgesini Kayılara verdi. Kayılar, Söğüt'ü kışlak, Domaniç'i de yaylak olarak kullanmaya başladılar.

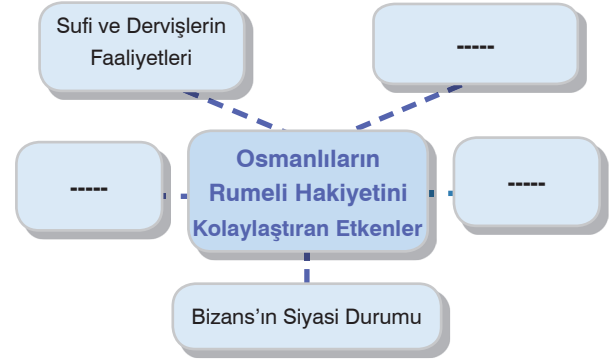
Bu bilgilere göre;

- I. Kayıların konargöçer yaşam sürdüğü,
- II. Selçukluların töre kurallarını önemsedikleri,
- III. Selçuklu sultanının, Kayıların bağımsızlığını tanıdığı

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
- D) I ve III E) I, II ve III

3.

XIV. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Rumeli'ye yerleşmesi ile ilgili hazırlanan yukarıdaki diyagramda, boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) İstimalet politikası uygulanması
- B) Padişahların aynı zamanda halife olması
- C) Akıncı ve uç beylerinin desteği
- D) Balkanlarda etnik ve dini çatışmalar yaşanması
- E) İskan siyaseti uygulanması

4. Bir imparatorluk ordusuna karşı kazanılan bu zafer, Osman Gazi'yi bölgede karizmatik bir bey durumuna getirdi. Rum tarihçi Pachymeres, bu zaferle gazilerin onun bayrağı altına koşuştuklarını kaydeder. Tarihçi Neşrî, Osman'ın beyliğini ve bağımsızlığını bu tarihe koyar. 1302 ---- Savaşı, Osman'a bir hanedan kurucusu olma özelliği kazandı. Yerine oğlu Orhan, itirazsız beylik tahtına geçti.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bapheus (Koyunhisar)
- B) Niğbolu
- C) Miryokefalon
- D) Sırpsındığı
- E) Palekanon (Maltepe)

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

5. Ey oğul, artık beysin!
Bundan sonra öfke bize, uysallık sana.
Güceniklik bize, gönül almak sana.
Suçlamak bize, katlanmak sana.
Acizlik bize, hoş görmek sana.
Çatışmalar, anlaşmazlıklar bize, adalet sana.
Kötü söz, haksız yorum bize, bağışlama sana.

XIV. yüzyılda Anadolu ahilerinin lideri olan Şeyh Edebali bu nasihatları hangi Osmanlı hükümdarına vermiştir?

- A) Ertuğrul Gazi B) Osman Bey
C) Orhan Bey D) I. Murat
E) Yıldırım Bayezid

6.

I. Murat Dönemi'yle (1362-1389) ilgili bu haritaya bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Osmanlıların Orta Avrupa'da hâkimiyet kurduğuna
B) Bizans'a bağlı denizaşırı toprakların olduğuna
C) Anadolu'da siyasi birliğin olmadığına
D) Osmanlıların Boğazlarda etkinliğinin olduğuna
E) İstanbul'un Balkanlar ile kara bağlantısının kesildiğine

7. I. Murat Dönemi'nde Osmanlı ordusu, Sazlıdere Savaşı'nda Bizans ve Bulgar birleşik ordularını yenerek Edirne'yi ardından da Filibe ve Gümülcine'yi almıştır.

I. Murat Dönemi'ndeki bu fetihlerin aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu savunulabilir?

- A) Osmanlıların Rumeli'ye geçişi için uygun ortamın oluşmasına
B) Balkanların kesin olarak Türk yurdu haline gelmesine
C) Edirne-Segedin Antlaşması'nın geçerliliğini yitirmesine
D) Bizans'ın Osmanlı topraklarının ortasında kalmasına
E) Osmanlı Devleti'ne karşı düzenlenen Haçlı Seferleri'nin sona ermesine

8. Aşağıdakilerden hangisi Osman Bey ile ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) Bizans'a karşı Koyunhisar Savaşı'nı kazanmıştır.
B) Karacahisar'ı fethedince kendi adına hutbe okutmuştur.
C) Bursa'yı fethederek başkent yapmıştır.
D) Alplar, Ahiler, Gaziler ve Türkmen beyleriyle gaza faaliyetleri yapmıştır.
E) Fethedilen yerleri Oğuz töresine göre kardeşi, oğlu ve silah arkadaşlarına "kılıç hakkı" olarak vermiştir.

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

9. “Rumeli’deki fetihlerin kalıcı olmasında, Balkanların İslamlaşması ve Türkleşmesinde kadınların dayanışmasıyla oluşturulan kuruluşların farklı bir önemi vardır.” **yargısını;**

- I. Bâciyân-ı Rûm,
- II. Abdalân-ı Rûm,
- III. Gaziyan-ı Rum

teşkilatlarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

10. Orhan Gazi, 1346’da İoannis Kantakuzenos’un kızı ile evlendi ve onun 1347’de Bizans tahtına geçmesini sağladı. Kantakuzenos’a, Balkan devletleri ile yaptığı savaşlarda asker yardımında bulunmaya devam etti.

Bu yardımların karşılığı olarak Bizans tarafından Orhan Gazi’ye aşağıdaki yerlerden hangisi verilmiştir?

- A) Anadolu Hisarı
- B) Karesi Beyliği
- C) Dragos (Maltepe)
- D) Rumeli Hisarı
- E) Çimpe Kalesi

11. **Aşağıdaki gelişmeler kronolojik olarak sıralanırsa hangisi diğerlerinden sonra gelir?**

- A) Çelebi Mehmet’in Fetret Devri’ni sonlandırması
- B) Şeyh Bedrettin İsyanı’nın bastırılması
- C) I. Murat’ın savaş meydanında şehit olması
- D) Edirne-Segedin Antlaşması’nın yapılması
- E) Varna Savaşı’nın yapılması

12. Anadolu Selçuklu sultanları hangi soy, din ve devlet tebaasından olursa olsun tüccarın malı yağmaya uğradığı zaman, devlet tarafından ödenmesine dair fermanlar çıkarmışlardır.

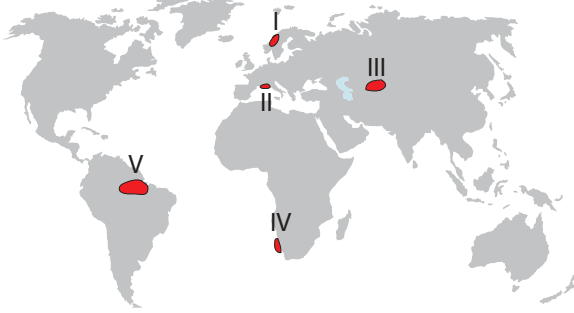
Anadolu Selçuklularındaki bu uygulama;

- I. tüccarı zarardan koruma,
- II. ticari güveni sağlama,
- III. tarımsal kesimi ticarete yönlendirme

amaçlarından hangilerine yönelik olabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

13. Dış kuvvet ve süreçlerin etkisi, iklim ve topoğrafya gibi koşulların da etkisiyle bölgeden bölgeye göre değişiklik gösterir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılmış yerlerden hangisinde verilen dış kuvvetin etkili olduğu söylenemez?

- A) I → Buzullar
B) II → Gelgit
C) III → Rüzgârlar
D) IV → Dalga ve akıntılar
E) V → Akarsular
14. Aşağıda dış kuvvetler sonucu oluşmuş dört yer şekline ait özellikler verilmiştir.
- Açıkta bir adanın dalga biriktirmesi ile karaya bağlanması sonucu oluşmuş tombololar
 - Karstik arazilerde yer altındaki mağara ve galerilerin tavanlarının çökmesiyle oluşan derin çukurlar
 - Plato üzerinde derin yarılmış akarsu vadilerinin, yükselen suların altında kalmasıyla oluşan ria tipi kıyılar
 - Akarsuların taşıdıkları malzemelerin deniz içerisinde birikmesi sonucu oluşan deltalar

Türkiye’de bu yer şekillerine ait örnekler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

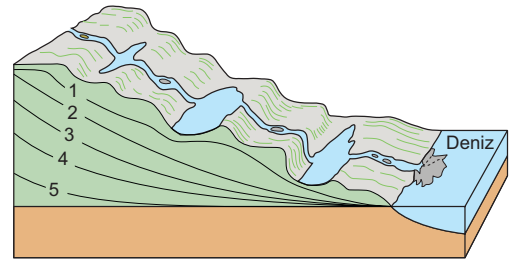
- A) Cennet- Cehennem obrukları
B) Kapıdağ Yarımadası
C) Bafra Ovası
D) Kapadokya
E) İstanbul Boğazı

15. Yeryüzünü oluşturan malzemenin erime, çatlama, uflanma ve dağılma şeklinde kimyasal ve fiziksel süreçlerle parçalanmasına çözülme denir.

Buna göre, fiziksel çözünmenin yaygın olduğu bölgelerin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Sıcaklık farklarının fazla olması
B) Bitki örtüsünün zayıf olması
C) İklimin kurak veya yarı kurak olması
D) Yer altı su seviyesinin düşük olması
E) Yağış miktarının fazla olması

16. Aşınma devresinin sonuna gelen ve genel taban seviyesine yaklaşan akarsu yatakları denge profili özelliği kazanır. Aşağıdaki profile genç bir akarsuyun yatağını aşındırarak meydana getirdiği denge profili gösterilmiştir.

Bu süreçte akarsu yatağında meydana gelen değişiklikler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Menderes oluşumları artmıştır.
B) Vadi tabanı genişlemiştir.
C) Eğim kırıkları artmıştır.
D) Aşındırma gücü azalmıştır.
E) Akarsuyun taşkın yapma durumu artmıştır.

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

17. Rüzgârlarla birlikte taşınan kum boyutundaki malzemeler, önlerine çıkan engellere çarparak rüzgâr aşındırmasını (korazyon) gerçekleştirir.

Bu süreçler sonucunda oluşan yer şekilleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer alır?

- A) Mantar kaya B) Lapyra C) Seki
D) Drumlin tepeleri E) Polye

18. Türkiye'deki yer şekilleri özellikleriyle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

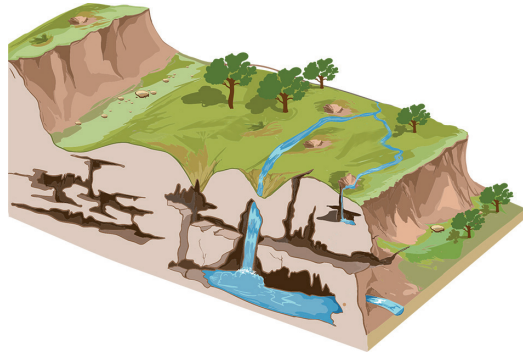
- A) Ova ve platolar, yer şekillerinin eğimli ve engebeli olmasına neden olmuştur.
B) Kıyılarda gelgit genliğinin az olması delta oluşumunu kolaylaştırmıştır.
C) Kuzey ve Doğu Anadolu fayları üzerinde bulunan ovalarda depremsellik fazladır.
D) Doğu Anadolu'da yer alan platoların büyük bir kısmı akarsuların volkanik alanları aşındırması sonucu meydana gelmiştir.
E) Levha hareketlerine bağlı olarak Anadolu'nun bazı kesimlerinde kırılma sonucu horst adı verilen dağlar oluşmuştur.

19. I. Dalmaçya kıyıları
II. Haliçli kıyıları
III. Fiyortlu kıyıları
IV. Skyer tipi kıyıları

Yukarıdaki kıyı tiplerinden hangileri daha çok yüksek enlemlerde görülür?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

20. Aşağıdaki şekilde karstik arazilerin yaygın olduğu bir yöre gösterilmiştir.

Bu yörede aşağıdaki yer şekillerinden hangisine yaygın olarak rastlanmaz?

- A) Sarkıt-dikit B) Traverten C) Obruk
D) Hörgüç kaya E) Dolin

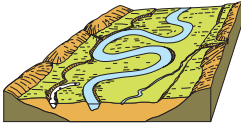
SOSYAL BİLİMLER TESTİ

21. Aşağıdaki Türkiye haritasında numaralarla gösterilen I. alandaki akarsular çentik vadiler, II. alandaki akarsular ise alüvyal tabanlı vadiler oluşturmaktadır.

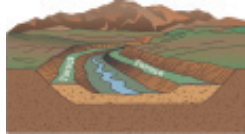

Bu farklılığın başlıca nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dağların denize uzanış biçimi
B) İklim özellikleri
C) Yaygın kayaç türleri
D) Akarsuların akım düzeni
E) Taşıdıkları su miktarı
22. Aşağıda mendereslerin yaygın olduğu bir akarsu havzasında zamanla meydana gelen sekiler gösterilmiştir.

Menderes (büküm)

Seki (taraça)

Bu bilgilere göre;

- I. Akarsu havzası tektonik hareketler sonucu yükselmiştir.
II. Irmak adası ve taban seviyesi ovası gibi oluşumlar artmıştır.
III. Akarsuyun yatak eğimi ve akış hızı artmıştır.
IV. Akarsuyun biriktirdiği malzemelerin boyutu küçülmüştür.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

23. Selim, yağmur yağışından sonra gökyüzünde oluşan rengarenk gökkuşağını görünce babasına, parmağıyla işaret edip bunun ne olduğunu sorar. Babası gökkuşağı olduğunu söyler. Selim, "Baba, her yağmur sonrasında gökkuşağı oluşur mu?" diye tekrar sorar. Babası "Hayır, her yağmur sonrası oluşmaz; bazen gökkuşağının oluşmadığı da olur." der.

Bu parça aşağıdakilerden hangisine örnek oluşturur?

- A) Analogik düşünme
B) Tümevarımsal düşünme
C) Tümdengelimli düşünme
D) Refleksif düşünme
E) Analitik düşünme

24. Bir olayın çözümlemesi yapılırken etkili olabilecek değişken ve unsurları, ilintisiz olanları ve etkisi olup olmadığı belirsiz olanları birbirinden ayırt etmeli ve farklı şekilde ele alınmalıdır. Bir görüşü anlamak için, o görüşü her yönüyle irdelemek, yeni fikirlere ve düşünme biçimlerine açık olmak gerekir. Bu noktada kişi değişime açık olmalı, belirli bir fikre, yaklaşıma ya da görüşe koşulsuz bağlanmamalıdır. Sunulan bilginin yeterliliğini, kişinin bilgisinin eksikliklerini belirlemek, belirli bir sonucu desteklemekte kullanılan gerekçeleri değerlendirmek, eldeki verilerden ve bulgulardan doğru çıkarımlar yapmak ancak bununla mümkün olabilir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin önemi üzerinde durulmaktadır?

- A) Akıl ve mantık ilkelerine uymanın
B) Deneysel verilere dayanmanın
C) Eleştirel düşünme eyleminin
D) Olanı olduğu gibi incelemenin
E) Bildiklerinin doğruluğundan kuşkulananmanın

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

25. Felsefi bir görüş, bu görüşü ortaya atan kişinin varlığına bağlıdır. Filozoflar tıpkı kristaller gibi hakikatten aldıkları ışıkları ayrı ayrı düşünceler hâlinde yansıtırlar. Filozofların aynı gerçekleri, daha kişisel olarak ortaya koymaları onların dünya görüşlerinin farklılığından ileri gelir. Oysa bilimde elde edilen sonuçlara aynı yöntemleri kullanan herkes ulaşabilir.

Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Felsefe sentetik, bilim analitiktir.
- B) Felsefe öznel, bilim nesneldir.
- C) Felsefe yaşamı dolaylı, bilim doğrudan etkiler.
- D) Felsefenin alanı sınırsız, bilimin alanı sınırlıdır.
- E) Felsefede çelişki, bilimde tutarlılık esastır.

26. Fizik “Kütle çekimi nedir?” sorusu üzerinde dururken, felsefe “Varlık nedir?” sorusu üzerinde durur. Kimya “Atomlar arasında elektron alışverişi nasıl gerçekleşir?” sorusunu sorarken felsefe, “Varlığın özü nedir?” diye sorar.

Bu parçaya dayanarak felsefe ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Farklı bilim dallarının bilgilerini birleştirip anlamlandırır.
- B) Varlığın anlaşılmasında bilimlere yardım eder.
- C) Varlığın, var olması bakımından kökenini araştırır.
- D) Varlığın incelenmesi konusunda bilimlere yol gösterir.
- E) Varlığı bilimsel bilgilere dayanarak temellendirir.

27. “Üzerine Allah’ın adı anılmadan kesilen hayvanlardan yemeyin. Kuşkusuz bu büyük günahdır. Gerçekten şeytanlar dostlarına, sizinle mücadele etmeleri için telkinde bulunurlar. Eğer onlara uyarsanız şüphesiz siz de Allah’a ortak koşanlar olursunuz.” (En’âm, 6: 121)

Bu ayette;

- I. helal rızık,
- II. dengeli yaşama,
- III. tevazu gösterme

ahlaki değerlerinden hangilerine yer verilmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

28. Bir kimsenin, arkasından hoşuna gitmeyeceği bilinen bir şeyini konuşmak, başkalarına aktarmak İslam’ın yasakladığı kötü ahlak örneklerindendir. Hz. Muhammed, “Birisinin arkasından söylediklerimiz doğru ise ve onda bu kötü nitelik varsa yine de bunu konuşmak yasak olur mu?” diye soranlar şu cevabı almışlardır: “Söylediğiniz onda varsa arkasından konuşmuş olursunuz, yoksa yaptığınız zaten iftira olur.” (Müslim)

Parçada yerilen kötü davranış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İsrâf
- B) Gıybet
- C) Tecessüs
- D) Cimrilik
- E) Yalan